

Zíreggelt!

Minden reggel megjelenő független politikai napilap

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oluj-Kolozsvár, Calea Regele Ferdinand, 64-66 Telefonszám: 61
Előfizetési árak: Évente 300 lej, félévre 150 lej, negyedévre 75 lej, havonta 25 lej, egy hétre 6 lej

első évfolyam — 122. szám

Péntek

Cluj-Kolozsvár, 1932 november 4

A Dermata-sztrájk utójátéka

Szabadlábba helyezték a letartóztatott kommunistákat

Szőcs Pál szatmári kommunista, akit hetek óta utaztatnak városról-városra, továbbra is fogva maradt

CLUJ-KOLOZSVÁR. A „Jóest” tegnapi számában jelentettük, hogy a Dermata-gyári sztrájkjal kapcsolatosan a kolozsvári rendőrség állambiztonsági hivatala több letartóztatott kommunista vezetőt tartóztatott le, akiknek a kihallgatása a múltani órákig húzódott el, amikor kiderült, hogy a letartóztatottak ellen a rendőrség nem tud bizonyítékokat produkálni s így mindannyiukat kénytelen volt szabadlábba helyezni, kivéve egy Szőcs Béla nevezetű szatmári származású letartóztatottat, aki már hetek óta utazik, mint letartóztatott kommunista az állam költségén egyik városból a másikba,

amélkül, hogy letartóztatása óta a megsekkélyebb bizonyíték fölmért volna ellene. Néhány heti utazás után a kolozsvári sziguranak is átadták. Azonban hat nap óta itt sem lehetett ellene bizonyítékokat felhozni.

A kommunista letartóztatásokkal kapcsolatosan a rendőrség néha nagyon sokszor túllépi a hatáskörét s

embereket órákon, sőt néha napokon keresztül tartanak a hideg rendőrségi cellákban, amélkül, hogy letartóztatásukra a megsekkélyebb ok is lett volna. Az egyik letartóztatott lakásán

ott találták a vakbéllel nemrég megoperált Pop Trajánt is, akit szintén letartóztatottak,

Pop Traján betegségére hivatkozva, tiltakozott letartóztatása ellen, mert az a műtét után néhány nappal az egészségére egyáltalán nem lehet hasznos a hideg rendőrségi cellában órákat eltölteni, annál kevésbbé, mert még aligandóan kötésre kellene járnia. Ugyanekkor

Frieder Henrik szabó lakásán letartóztatották Friedert és a feleségét, valamint Frieder sógornőjét s a lezárt lakásban

magára maradt Frieder két éves kis fia,

s csak az isteni gondviselésnek tudható be, hogy a földön játszadozó gyermek a zárt ajtók mögött véletlenül nem tett kárt saját magában.

A rendőrség állambiztonsági hivatalának kötelessége az államrend érdekében mindazokkal szemben szigorúan eljárni, akik

mozgalmakban vesznek részt és összeesküvéseket szőnek a mai állam és társadalmi rend felforgatására. Ilyen esetben a rendőrségnek kötelessége a legmesszebbmenő óvintézkedéseket megtenni, de csakis ilyen esetekben s akkor is csak úgy, ha a nyomozás során a rendőrség birtokában megfelelő bizonyítékok vannak. Azt azonban, mert valaki régeb-

ben résztvevő államellenes megmozdulásokban, kommunista elveket vall, de jelen pillanatban bizonyíték nincs ellene,

nem lehet és nem szabad találmára időnként a munkaasztalától a rendőrségre vinni, órákon és napokon keresztül a cellákban tartani,

hogy azután minden komoly bizonyíték hiányában szabadlábba helyezték. Hisszük és tudjuk, hogy Hatieganu rendőrkezes — akinek alkalmá volt tanulmány útja alkalmával a külföldi rendőrségeket tanulmányozni — nem ossza ezen a téren alantasai felfogását s valószínű, hogy a legutóbbi letartóztatásról is a rendőrkezes csak a szabadlábba helyezés előtt lett a kellő módon informálva.

Szovjet-Oroszország felfüggeszti import-adósságainak kifizetését

LONDON. A londoni kereskedelmi kamara szovjetmegbizottja kijelentette, hogy Oroszország egy-

előre felfüggeszti az importból származó adósságainak kifizetését. Ez a kijelentés ismét óriási csa-

pás az európai kereskedelmi életre, mert Oroszország csak Angliának 10 millió fonttal tartozik.

Támadta egy francia tábornok Herriot békülékeny külpolitikáját

PÁRIS. A háboruban elesett hősök emlékére tartott ünnepélyen Rouen katonai parancsnoka hatalmas emlékbeszédet tartott. Beszéd közben a tábornok hevesen támadta Herriot békülékenységét és jelenlegi külpolitikáját, amely mind több és több erőt ad Németországnak. A tábornok kijelentései nagy feltűnést keltettek ország-szerte, úgyhogy Boncour hadügy-miniszter kénytelen volt felelőségre vonni és magyarázatot kérni a tábornoktól.

HADAT ÜZENNEK A NÉMET DÉLI ÁLLAMOK PAPEN KORMÁNYÁNAK

BERLIN. 1919 óta a birodalom és a déli szövetséges államok között az ellentétek még nem voltak annyira kiéleződve, mint a jelen pillanatban. Held bajor miniszterelnök stuttgarti beszédét Berlinben valóságos hadüzenetnek nyilváni-

tották. Papen kancellár Held beszédére azzal válaszolt, hogy egyszerűen

megszakított minden diplomáciai összeköttetést Bajorországgal.

Kurt báró, aki a birodalom és a déli államok között az összekötő kapcsot képezte, Papen rendeletére Münchenből Berlinbe érkezett és mindaddig nem tér vissza, amíg Held nyilvánosan nem kér bocsánatot Papentől.

Held Papen intézkedésére nem-hogy bocsánatot kért volna, hanem a megindított harcot tovább folytatja.

Jelen pillanatban nagyon nehéz belátni a német belpolitikai harc súlyos következményét. Bajorország példáját minden pillanatban követheti Poroszország, Basen és Württemberg is.

Kölniviz és feketeszesz a monstre-tárgyaláson

Primadonnák lovagja, sziguranca főtisztviselők és feketeszesz gyárosok a nagy per vádlottjai

Kolozsvár helyett a nagyváradai törvényszék fog itélkezni

CLUJ-KOLOZSVÁR. A kolozsvári törvényszék elsőemeleti folyosója már kora reggel megtelt érdeklődőkkel. Valaki epésen jegyezte meg:

— Feketélik a közönség a feketeszeszek tárgyalásán.

A monstre-per tárgyalására egy másuttan érkeznek meg a vádlottak: Kun Andor, a szinpadi sztárok kedvenc „Andorkája”. Zöldhelyi Annának, a kiváló operett-primadonnának egykori lovagja és több érdekes „ügy” főhőse. Itt van Sava Cornel sziguranca inspektor, Filimon és Bideanu sziguranca-komiszárok. Mindenik vádlott frissen van beretvélva. Kun Andor arcáról árad a finom kölni illat: Hja, kérem, primadonnák barátja el sem képzelhető másképpen. Mindannyian elegánsak és vidámak:

— Á, kérem — jegyzi meg Kun Andor — nevetséges vád az egész. Mi zsaroltunk volna? Abszurdum!

Olyan határozottan és meggyőzően mondja, hogy az ember kétségtelenül igazat ad neki, bár már régóta nincs vizsgálati fogságban...

A kibővített tanács dr. Hossu József elnökletével elfoglalja helyét. A vádlottak és nyomukban a „feketélő” tömeg bevonul a tárgyaló teremben.

— Itt kell fehérre mosni a feketeszeszeket — mondja az egyik vitatkozó.

Az elnöklő bíró előtt hatalmas aktacsomó fekszik. Azt mondják, hogy tíz kilót nyom a súlyos köteg. Tehát nem is nevetséges ügyről van szó mint ahogy azt Kun Andor mondja, az ügy — súlyos. A feketeszeszek védői: dr. Popa Ádám és dr. Saragea, míg Kun Andorékat dr. Klein Miksa és dr. Caba László ügyvédek védik.

A bíróságnak az a feladata, hogy illetékes-e itélkezni a feketeszeszek ügyében, vagy sem?

Dr. Hossu bírósági elnök felolvassa a vádlottak neveit. Kiderül, hogy a vádlottak közül Mezei Dávid, Schlesinger Ézsaiás, Grünbaum Méric, Nickel Izidor, Spielmann Jakab és Stern Béla elsőrendű vádlottak szokásban vannak. Dr. Ciucudeanu ügyész a vádlottak megnevezése miatt a tárgyalás elhalasztását kéri.

RÁDIÓ

PÉNTEK, november 4.

Bucuresti. 13: Gramofon. 14: Gramofon. 18: Román zene. 19.10: A hangverseny folytatása. 20: Rádiószabadegyetem. 20.40: Gramofon. 21: Szimfonikus hangverseny.

Budapest. 10.15: Gramofon. 13: Déli harangszó. 13.05: Sergej Smirnov balalajka-zenekara. 16.30: Diákok félórja. 17: Előadás. 18: Csorba Dezső cigányzenekara. 19.30: Hangverseny. 20.45: Közvetítés a Kamaraszínházról. Utána Bura Károly cigányzenekara.

Bécs. 12.30: Stump-kvartett. 13.40: Gramofon. 14.10: Gramofon. 16.30: Zongora. 17.40: Vegyes hangverseny. 20.15: Ünnepi hangverseny. 21: Vidám-est. 23.30: Táncczene.

A védőügyvédek — mindkét részről — egymásután ugrálnak fel helyeikről. Megkezdődik a védelem összecsapása. A védők azt fejtetik, hogy a kolozsvári bíróság nem illetékes a feketeszeszek ügyében itélkezni. A védelem három órát vesz igénybe. Valósággal kimerülnek a vádlottak is, pedig egyebet nem kell tenniük, mint a vádlottak padján ülni és — hallgatni...

A védők után dr. Ciucudeanu ügyész emelkedik szólásra. Félórás beszédében kifejti, hogy a bűnösök nagyjából kolozsváriak, a vizsgálat is Kolozsváron folyt le a monstre-panama ügyében, ezért

kéri a törvényszéket, mondja ki illetékességét az ügyben.

A bíróság visszavonul. A vádlottak ellepik a folyosót. Szemük ragyog. Csöppet sem idegesek. Mindenkij azon a véleményen van, hogy a bíróság illetéktelennek mondja ki magát és az ügy a nagyváradai törvényszékhez kerül. A bíróság rövid tanácskozás után ismét elfoglalja a helyét. Az elnök máris olvassa a határozatot:

— A kolozsvári törvényszék nem illetékes...

A vádlottak összenéznek. Ők már tudják, mit jelent ez. Egymás kezét szorongatják. Az ügyész azonban a táblához felebb.

Megoldódott a kolozsvári munkanélküliek gyorssegélyezése

CLU

HIREK

Naptár Novemcer 14. Péntek. Róm. kath. Bor. Károly. Prot. Eme. rich. Örög. Pár. Ioa nichie. Izr. 4. Mark.

Munkakamarák.
— Olbasta? 12 munkakamarát állítanak fel az országban.
— Inkább munkát adnának az országnak, mint munkakamarát...

Beszélgetés a kávéházban.
— Hallotta? Egy kortes az amerikai elnökválasztáson lenyelte az összes fogait.
— Legalább ezután nem fog fájni a foga a győzelemre...

Éhségtüntetés.
Szétoverték a londoni éhségtüntetőket. Remélik, hogy így jóllaknak — a tüntetéssel...

Reklám.
Egy kolozsvári borbély kirakatában kecségető ajánlatok felsorolása után ez a reklám áll:
„Ezenkívül nálunk minden vendég doktor urnak lesz szólítva...”

— **Időjárásjelentés.** A budapesti meteorológiai intézet jelentése szerint újabb felhősödés várható nyugat felől a szél gyöngülésével.

— **Inspekciós gyógyszerárak.** Minerva, Calea Regele Ferdinand, 28, Lukács, Str. Memorandului 2, dr. Olariu, Str. Regina Maria 9.

— **Elutazott az országból Elena anyahercegnő.** Elena anyahercegnő tegnap reggel 7 órakor a Simplon expresszel elutazott az országból, miután Mihai nagyvajda elbucszott tőle. Az anyahercegnő Romániában való tartózkodására és évivillistája pontosan való kifizetésére nézve egyezés jött létre.

— **Venizelos lemondott.** A Venizelos görög kormány beadta a lemondását. Az új kormány kinevezéséről még nem történt intézkedés.

— **Hazaérkezett az óriás Zeppelin léghajó.** Fridrichshafeni jelentés szerint a Graf Zeppelin óriás léghajó utolsó délamerikai útjáról tizenkét utassal visszaérkezett.

— **Herriot hazatért Spanyolországból.** Herriot francia miniszterelnök Madridból visszaérkezett Franciaországba. Itt említjük meg, hogy a francia fővárosban ellenőrizhetetlen forrásból vad rémhírek terjedtek szét, amelyek szerint Madridban gyilkos merényletet követtek el Herriot ellen. Az ismeretlen hírforrás azt is tudni vélte, hogy a merényletöt öt revolverlövést adott le a miniszterelnökre és súlyosan megsebesítette. A rémhírek nagy izgalmat keltettek Párisban, hamarosan kiderült azonban, hogy egyetlen szó sem igaz belőlük. Másnap az összes párisi lapok legerélyesebben megcáfolták a merénylet híreit.

— **Az Erdélyi Kárpát Egyesület** ismeretterjesztő, vetített-képes előadásait megkezdi. Az első ilyen előadás november hó 13-án vasárnap délután 6 órakor lesz a román főgimnázium dísztermében. Dr. Tulogdy János, ref. főgimnáziumi tanár az augusztus havában lefolytatott nemzetközi turista-kongresszusról fog előadást tartani. Öt országban keresztül, 60 vetített kép kíséretében.

Börtönőr a kórházi ágyánál

Schönhaus Miksát, a kolozsvári vámcshalót vakbélgyulladás miatt kórházba szállították

CLUJ-KOLOZSVÁR. A Schönhaus-féle vámcshalás ügyében a vizsgálat tovább folyik, de újabb letartóztatásra az utóbbi napokban még nem került sor. Az ügyben egyébként érdekes fordulat, hogy Schönhaus Miksa

a fogházban megbetegedett és a fogházi orvos vakbélgyuladást állapított meg, amelyet azonnal operálni kell.

Schönhaus és hozzátartozói kérésére a fogházigazgatóság engedélyt adott, hogy a vámpanama

főszereplője a műtétet a zsidókórházban végeztessék el s emiatt Schönhaust

már be is szállították a zsidókórházba. Schönhaus kórházi ágya mellett börtönőr vigyáz,

akinek ugyan sok dolga nem akad, de szerepe inkább a szimbólumban nyilvánul meg s a betegágy közelében való tartózkodása jelképezi, hogy a vakbélgyulladásban levő beteg szabadsága fölött az ügyészségi fogház rendelkezik.

Kihallgattak Penes pénzügyminisztériumi főtisztviselőt, a kolozsvári bélyeghamisítási kísérlet koronatanuját

CLUJ-KOLOZSVÁR. A kolozsvári bélyeghamisítás hírhedt bű

(Folytatjuk.)

Egy rejtélyes párisi bűntett

Eredeti francia
bűnügyi regény

(85)

Cornevinné fáradtan, nyugodtan szemlélte az események folyását, ugyisintén Delorgné is. Nem érdekelte őket már semmi. Csak dolgoztak, fáradtak, hogy gyermekeiknek jövőt biztosítsanak.

A lovász özvegye egy szalonba szegődött napi három és fél frank fizetésért. Később már a maga gazdája lett. És nemcsak, hogy nem fogadta el többé Delorgné 1200 frank életjáradékát, de leányait is nevelőintézetbe adta, hogy megtanulják mindazt, ami egy társaság-beli hölgynek szükséges.

Delorgné és Carnevinné örömmel, gyönyörűségtől eltelve nézték gyermekeiket.

— Földadatunk teljesült. És most nyugodtan várhatjuk a bosszu pillanatát. A küzdés sora fiainkra hárul. A feladat általuk lesz teljesítve.

Az ifjak férfiakká lettek.

Az elyzéi véres esemény óta tizenegy év múlt el.

1863. év vége volt.

Rajnáld és Leó befejezték műegyetemi tanulmányaikat. Mondhatni, senki sem segítette őket. Jelenen végeztek. Ők voltak a legjobb tanulók.

A Delorge és Carnevin név minden évben együtt hangzott a nagy jutalmaknál.

— Delorge — mondák ilyenkor. — Olyan ismerős ez a név. Várjon csak! Nem így hívták azt a tábornokot, akinek rejtélyes halála észrevétlenül mosódott el az államesiny borzasztó napjai alatt és akit Combelaïne ölt volna meg párbajban?

Különben se Rajnáld, se Leó nem volt elég titoktartók, az ifjak könnyen barátkoztak és mindent kifecsegték. Nem maradt meg bennük semmi. Elmesélték multjukat is ilyenkor ökölbe szorult kezük. Bosszuszomjukat nyíltan vallották s barátaik, kiknek elmondták, szüleik előtt ismételték kis társaik szomorú történetét.

1859-ben a nagy díjak kiosztásánál, melyeket Rajnáld nyert el, a tanulók egyhanguan fölkeltek, tapsoltak és tomboltak:

— Éljen Delorge! Éljen a tábornok fia!

És mindezt oly hévvel, lélekkel nyilvánították, hogy a közoktatási miniszter, ki jelen volt az ünnepélynél, halálsápadt lett.

Az igaz, hogy csupán hallomás után ismerte az eseményt, de a sérítő szándék sokkal szembetűnőbb volt, hogy ne lehetett volna észrevenni.

A fiuk husz évesek voltak.

A magas, széles vállú óriás erejű Leó, mint apja, szőke volt, halványkék szemmel, szigorú arccal, éles hanggal.

(Folytatjuk.)

Bűnhődés a bűnért

Csecsemőgyilkos szerelmespárt tartóztatott le a kolozsmegyei csendőrség

Lelkiismeretük nem hagyta nyugodni a gyilkosokat
s ezért jelentkeztek

CLUJ-KOLOZSVÁR. Még 1929-ben történt Sopor kolozsmegyei községben, hogy Moldovan Miklós odaváló legény szerelmi viszonyt kezdett Baci Rózával. A viszonynak eredménye lett. Baci Róza gyermeket szült és szeretőjével együtt elhatározta, hogy

megöli az újszülöttet, hogy ne mutogasson a falu népe ujjal rá.

Moldovan Miklós egy szép napon elment élettársához és

a bűlcsőben fekvő csecsemőt a lány kívánságára megfojtotta.

Majd a halott gyermeket felvit-

ték a padlásra, ahol

a gerendára felakasztották.

A gyilkosság elkövetése után a szerelmesek elbujdoztak, úgy-hogy mire a szomszédok megtalálták a kis holttestet, a gyilkosoknak már ny